

Masarykova univerzita

Filozofická fakulta

Ústav klasických studií

Mediterránní studia

Natália Mjartanová

Recenze knihy Albánie kráska se špatnou pověstí

Seminární práce

2012

Recenze knihy Albánie kráska se špatnou pověstí

Miroslav Náplava a Petr Horký čitateľom predstavujú krajinu južnej Európy tak, ako ju väčšina z nás nepozná. Dvaja dobrodruhovia sa vydali za poznávaním tejto záhadnej krajiny. Kniha písaná formou cestopisu tak rozpráva nie len o skutočných faktoch o Albánsku, ale popisuje i ľudí a ich spôsob života v ňom. Keďže cestovatelia boli väčšinou odkázaní na pomoc Albáncov – prešli tak krajinu niekoľkokrát – tak sa k čitateľovi dostáva množstvo hodnoverných faktov a skutočností o krajine, o ktorých sa autori presvedčili na vlastné oči.

Petr Horký je známy český spisovateľ, cestovateľ a autor až sedemdesiatich dokumentárnych filmov. Autori spoločne napísali štyri knihy, jednou z nich je aj ocenená *Cuba Libre*.

Na obale knihy sa nachádza pomerne kontroverzná fotografia – starší pán so zbraňou v ruke a vľúdny úsmevom. Až približne v polovici knihy sa dozvedáme o pôvode obrázku. Ide o jedného z hostiteľov, ktorý sa nechal rád odfotiť. Albánc sa tak stáva akýmsi typom bežného obyvateľa krajiny.

No popri čítaní sa dostávame veľakrát k podrobným vysvetleniam historických udalostí, dobrodružstvám cestovateľov, no v neposlednom rade aj ku kresbám a fotografiám nádhernej albánskej prírody: plies, hôr či národných parkov. Albánsko sa tak aj pre čitateľov stáva viac poznanou kráskou južnej Európy. Väčšina fotografií pochádza z archívov Miroslava Zikmunda a Jiřího Hanzelky, kresby sú o 21 rokov mladšie: namaloval ich Otakar Číla v roku 1938. Vďaka dôkladným opisom prírody, miest i dedín, histórie, zážitkami s domácimi, obrázkom a fotografiám tak čitateľ získava presnú predstavu o krajine ako takej a o živote v nej.

Vedeli ste, že Albánsko bolo prvým ateistickým štátom? Počuli ste o filme z produkcie USA, ktorý zobrazuje fiktívnu vojnu s Albánskom? Tento film však Albáncov pochopiteľne nahneval. *Albánie kráska se špatnou pověstí* je kniha plná zaujímavostí o tomto štáte. Dozvedáme sa o krvných pomstách, ktoré sú v krajine už dlhoročnou tradíciou. Krvné pomsty povoľujú pozostalým po vražde člena rodiny pomstiť sa vrahovi alebo jeho rodine taktiež smrťou. Dokonca existujú písané pravidlá Leka Dukagjina. Paragraf 595 Kanunu hovorí:

„Pokud je napadena něčí čest, neexistuje právní postup proti tomuto napadení; kanun říká: Odpusť, pokud to dokážeš, ale pokud chceš, omyj svou pošpiněnou tvář.“¹

V knihe je spomenutých mnoho zákonov kanunu, no nie všetky sa týkajú krvných pomstiev. Dozvedáme sa, že každý Albánc je povinný hosťu privítať, ponúknuť mu jedlo – a tak spoznáваме pohostinnosť obyvateľov. Väčšine z nich nerobí problém neznámych cestujúcich ubytovať, porozprávať o svojom živote a niektorí sa dokonca rozhovorili o krvných pomstách. Zistujeme, že v krajine existuje mnoho rodov, ktoré sú dodnes znepriatelené kvôli vraždám z minulosti, o ktorých už vlastne vôbec nič nevedia, no nenávisť voči tým rodinám pretrváva.

Avšak okrem pohostinnosti a prívetivosti sa autori stretli aj s nepríjemnými udalosťami. Tak ako všade na svete, aj tu žijú zloději, ktorí robia krajine zlé meno. Za zlú povest' krajiny môže však aj vysoká korupcia.

Pri jednej z ďalších návštev krajiny sa autori podelili o zážitok zo svadby. Čitateľ spoznáva nielen priebeh svadby a zvyky, ale aj zásnuby. A tak sa opäť pozeráme na tienistú stránku tvrdých zákonov kanunu.

Keďže súčasťou autorových ciest po Albánsku bola vždy kamera, podarilo sa im nazbierať dosť vhodných a zaujímavých materiálov. Preto vznikol aj 42-minútový dokument z ich ciest s rovnomenným názvom: *Albánie – kráska se špatnou pověstí*, ktorého autorom je Miroslav Náplava.

Kniha je rozdelená do 31 kapitol, Petr Horký a Miroslav Náplava sa v ich písaní striedali, a tak už čitateľ hneď po pár stranách stráca prehľad, kto ktorú časť napísal, no na kvalite knihy to absolútne nič nemení. Na konci knihy sa nachádza akési zhrnutie najdôležitejších faktov o krajine: Něco více o Albánii z průvodce Bradt. Čitateľ sa dozvedá o dávnej histórii, 2. svetovej vojne či komunistickom režime; o spisovnom jazyku a jeho nárečiach; či o komplikovanej náboženskej situácii v krajine. Kniha je určená najmä nadšencom cestopisov či obdivovateľom Albánska.

Použitá literatura:

NÁPLAVA, Miroslav a Petr HORKÝ. *Albánie: kráska se špatnou pověstí*. Brno, 2012, 227 s., [60] s. barev. obr. příl. ISBN 978-807-2178-346

¹ NÁPLAVA, Miroslav a Petr HORKÝ. *Albánie: kráska se špatnou pověstí*. Brno, 2012, 227 s., [60] s. barev. obr. příl. ISBN 978-807-2178-346. strana 77.